

Raadsvoorstel

Onderwerp: Raadsvoorstel indexering Nationaal Programma Groningen
Datum: 20 maart 2024
Agendapunt: 11
Behandeling: Ter bespreking in het raadsoverleg
Portefeuille-
houder(s): Burgemeester H.J. Bolding en wethouder M. de Visser
Steller: Casper van Hoof (kernteam Nationaal Programma Groningen)
Zaaknummer: Z.HHL.081412

1. Samenvatting

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft ingestemd met de indexeringsverdeling voor de middelen uit het gemeentelijk trekkingsrecht Nationaal Programma Groningen. Vanuit het programmabureau Nationaal Programma Groningen heeft de gemeente Het Hogeland een indexatiebedrag van € 761.134,- ontvangen. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het gemeentelijk trekkingsrecht (eerste en tweede tranche).

Het indexatiebedrag is bedoeld voor compensatie van gestegen kosten in het afgelopen kalenderjaar door toedoen van inflatie, zoals de bouwkosten. Het indexatiebedrag wordt naar rato verdeeld over het percentage Nationaal Programma Groningen-gelden dat ieder project heeft ontvangen. Het indexatiebedrag verdeelt de gemeente Het Hogeland onder zes lopende gemeentelijke Nationaal Programma Groningen-projecten: Tijd voor Toekomst, Tocamaheerd, Kunstcentrum De Ploeg, Waterwerken Zoutkamp, Nieuw Roakeldais en Werelderfgoedcentrum (WEC).

Nu vraagt het college van B&W aan de gemeenteraad om de indexeringsverdeling goed te keuren en ter goedkeuring in te dienen bij het programmabureau Nationaal Programma Groningen.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

1. De indexeringsverdeling voor zes lopende Nationaal Programma Groningen-projecten (2023) vast te stellen;
2. De indexering ter goedkeuring voor zes lopende projecten in te dienen bij het programmabureau Nationaal Programma Groningen.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

In de Raadsmemo van 31 augustus 2023 is de aankondiging gedaan dat het Rijk een inflatiecorrectie zal toepassen over de Nationaal Programma Groningen-middelen. Destijds was de aankondiging dat dit het geval zou zijn bij de projecten die voortkomen uit de derde en vierde tranche en niet bij de projecten uit de eerste en tweede tranche.

Het programmabureau Nationaal Programma Groningen heeft eind vierde kwartaal 2023 gecommuniceerd dat het ministerie van Economische Zaken een cumulatief bedrag aan de begroting van Nationaal Programma Groningen heeft toegevoegd. Op basis hiervan is in samenspraak tussen het programmabureau en het ministerie van Economische Zaken een indexatieverdeling toegepast over de nog niet toegekende Nationaal Programma Groningen-bijdrages.

Naar aanleiding van die verdeling heeft de gemeente Het Hogeland een bedrag van € 761.134,- gekregen.

Programma	Trekkingsrecht	Toegekend tot 1-1-2023	Resterend deel trekkingsrecht	% deel van resterend totaal	Verdeling indexatie obv resterend deel trekkingsrecht	Nieuw trekkingsrecht
Provincie Groningen	€ 193.835.000	€ 155.797.061	€ 38.037.939	7,12%	€ 1.328.411	€ 195.163.411
Gemeente Eemsdelta	€ 128.439.000	€ 91.949.118	€ 36.489.882	6,83%	€ 1.274.348	€ 129.713.348
Gemeente Het Hogeland	€ 57.084.000	€ 35.289.554	€ 21.794.446	4,08%	€ 761.134	€ 57.845.134
Gemeente Groningen	€ 62.348.000	€ 31.838.932	€ 30.509.068	5,71%	€ 1.065.478	€ 63.413.478
Gemeente Midden-Groningen	€ 78.969.000	€ 48.366.717	€ 30.602.283	5,73%	€ 1.068.733	€ 80.037.733
Gemeente Oldambt	€ 33.255.000	€ 7.340.827	€ 25.914.173	4,85%	€ 905.009	€ 34.160.009
Programmabureau	€ 44.500.000	€ 21.345.000	€ 23.155.000	4,33%	€ 808.649	€ 45.308.649
Toukomst	€ 98.000.000	€ 58.053.800	€ 39.946.200	7,48%	€ 1.395.054	€ 99.395.054
Resterende middelen						
Nog toe te kennen	€ 287.750.000	€ -	€ 287.750.000	53,87%	€ 10.049.184	€ 297.799.184
Totaal	€ 984.180.000	€ 449.981.009	€ 534.198.991	100%	€ 18.656.000	€ 1.002.836.000

Het indexatiebedrag wordt toegevoegd aan het gemeentelijk trekkingsrecht. Het slaat terug op de Nationaal Programma Groningen-bijdrages die zijn toegewezen aan projecten uit de eerste en tweede tranche. Dit voorstel behandelt de verdeling van het indexatiebedrag over zes per 1 januari 2024 lopende gemeentelijke Nationaal Programma Groningen-projecten: Tijd voor Toekomst, Tocamaheerd, Kunstcentrum De Ploeg, Waterwerken Zoutkamp, Nieuw Roakeldais en Werelderfgoedcentrum (WEC).

3.2 Bevoegdheid raad

De gemeenteraad geeft akkoord, na goedkeuring van het college van B&W, om projecten in te dienen bij het programmabureau Nationaal Programma Groningen. De gemeenteraad bestemd daarmee de middelen die beschikbaar zijn uit het gemeentelijk trekkingsrecht. Doordat het indexatiebedrag wordt toegevoegd aan het gemeentelijk trekkingsrecht dient dit dan ook daarvoor bestemd te worden.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Het bestemmen van het indexatiebedrag Nationaal Programma Groningen is geen gemeentelijk beleid of wettelijke gemeentelijke taak.

3.4 Historische context

Het indexatiebedrag van in totaal € 761.134,- is toegevoegd aan het gemeentelijk trekkingsrecht, omdat verschillende lopende gemeentelijke Nationaal Programma Groningen-projecten zijn ingediend voordat er sprake was van de enorme inflatie- en energiecrisis. Aanvankelijk was het de bedoeling dat vanaf 2024 enkel de gelden uit de derde en vierde tranche inflatiecompensatie kregen, als dat aan de orde zou zijn. De projecten die zijn ingediend uit de gelden van de eerste en tweede tranche zouden daarmee

buiten de boot vallen. Op deze manier zijn die lopende projecten alsnog wat inflatie betreft gecompenseerd.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Het indexatiebedrag van € 761.134,- wordt verdeeld over zes per 1-1-2024 lopende gemeentelijke Nationaal Programma Groningen-projecten. Het indexeringsbudget is verdeeld naar rato op basis van de Nationaal Programma Groningen-bijdrage per project.

Het voorstel is exclusief het project de Centrumplannen Winsum, Bedum, Uithuizen en Uithuizermeeden. De gemeente Het Hogeland is daar als enige partij aan zet en daarom volledig verantwoordelijk voor de scope en financiering van het project. Bovendien zou een indexatieverdeling naar rato van de Nationaal Programma Groningen-bijdrage een scheef beeld geven met het budget van de Centrumplannen er bij.

De verdeling is als volgt:

Indexatiebedrag	€ 761.134,-
Project	Bedrag
Centrumplannen Winsum, Bedum, Uithuizen en Uithuizermeeden	€ 0,00
Centrumplan Leens	€ 0,00
Tijd voor Toekomst	€ 87.635,10
Tocamaheerd	€ 116.782,97
Kunstcentrum de Ploeg	€ 152.250,-
Waterwerken Zoutkamp	€ 74.048,87
Nieuw Roakeldais	€ 147.391,80
Werelderfgoedcentrum (WEC)	€ 167.475,-
	€ 745.583,74
BTW	€ 15.550,26
Totaal	€ 761.134,-

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Per project wordt hieronder gemotiveerd waarom het een bijdrage krijgt uit de hierboven geschetste indexatiemiddelen.

1. Tijd voor Toekomst (€ 87.635,10)

Tijd voor Toekomst is een programma met een methode die scholen helpt om het aanbod voor kinderen, naast het reguliere lesprogramma, te verbeteren. Op die manier krijgen kinderen gelijke kansen om hun talenten te ontdekken en ontwikkelen. Door de inflatiestijging van personele kosten zijn de budgetten van de 6 scholen (x 8 groepen) overschreden voor de dagprogramma's van jaar 1 en jaar 2. Het inflatiebudget wordt ingezet voor het dekken van de meerkosten voor de uitvoering van de dagprogramma's.

2. Tocamaheerd (€ 116.782,97)

De eeuwenoude boerderij Tocamaheerd wordt opgeknapt en ontwikkeld als toeristische trekpleister én opleidingscentrum. Het project biedt jongeren en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de kans om beroepsopleidingen te volgen en praktijkervaring op te doen. Daarnaast komt er een museumwinkel en expositieruimte. Verder komt er in het gebouw

een hotelfunctie. De restauratiekosten zijn toegenomen, waardoor er een tekort op de projectbegroting is ontstaan. Het inflatiebudget wordt ingezet voor het gedeeltelijk dekken van die meerkosten.

3. Kunstcentrum De Ploeg (€ 152.250,-)

De gemeente Het Hogeland wordt aantrekkelijker gemaakt met de komst van een kunstencentrum waar werken van de Groninger Ploegkunstenaars centraal komen te staan. Daarnaast komt er ruimte voor exposities, een filmzaal en werkplaats voor het verzorgen van cursussen en workshops. Kunstcentrum De Ploeg heeft een tekort op de projectbegroting vanwege de extreme bouwkostenstijgingen van de afgelopen periode. Het project is al in 2019 ingediend. Het inflatiebudget wordt ingezet voor het gedeeltelijk dekken van die meerkosten.

4. Waterwerken Zoutkamp (€ 74.048,87)

Waterwerken Zoutkamp heeft zowel functionele als cultuurhistorische meerwaarde. Het huidige gemaal H.D. Louwes wordt vervangen, de rijksmonumentale Hunsingosluis wordt gerestaureerd en omgebouwd tot schutsluis en als koppelkansen worden meerdere toeristische en leefbaarheidskansen benut. Het indexeringsbudget wordt ingezet als budget om, wanneer het mogelijk is, het fietspad Zoutkamp – Electra te verlengen langs het Reitdiep. Hiermee sluit het aan op een wens vanuit het dorp Zoutkamp en op de bestaande koppelkansen voor fiets- en wandelpaden.

5. Nieuw Roakeldais (€ 147.391,80)

Het Op Roakeldaisterrein in Warffum wordt vernieuwd. De Op Roakeldaishal wordt verduurzaamd, het voorgebouw vervangen door nieuwbouw, het gymgebouw omgebouwd tot versterktheater en er komt een pluktuin met Groen Educatiecentrum. Het project kent een begrotingstekort door de gestegen bouwkosten. Het indexatiebudget wordt ingezet voor het gedeeltelijk dekken van die meerkosten.

6. Werelderfgoedcentrum (WEC) (€ 167.475,-)

Het Werelderfgoedcentrum Waddenzee wordt de trekpleister van Lauwersoog waar wetenschappers, studenten, vrijwilligers en ondernemers op één plek gemeenschappelijk bezig gaan. Het leven op en rond het Wad wordt onderzocht en het biedt ruimte voor een educatief programma rondom de Waddenzee. Het is een project van vele partners met een groot projectbudget. De gemeente heeft eerder een garantstelling gegeven en het project heeft meer budget gekregen. Desalniettemin heeft dit project ook last gehad van de bouwkostenstijging op het onderhavige projectbudget. Het inflatiebudget wordt ingezet voor het gedeeltelijk dekken van de meerkosten.

Overige argumenten:

Argument 1: Mogelijk ieder jaar indexatie

In de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk is bekend gemaakt dat de middelen voor Nationaal Programma Groningen geïndexeerd worden. Het betreft een loon- en prijsbijstelling van de huidige middelen op de Rijksbegroting en wordt vanuit de zogenoemde referentiesystematiek berekend. Jaarlijks besluit het kabinet over het al dan niet toekennen van de uitkomst van deze indexatiesystematiek voor alle departementale begrotingen, waaronder ook het Nationaal Programma Groningen. Het peilmoment dat daarbij gehanteerd wordt is 1 januari van enig jaar, toegespitst op hoeveel middelen er per gemeentelijk/provinciaal lokaal programma zijn toegekend door het bestuur van Nationaal Programma Groningen op dat moment én wat het resterende trekkingsrecht is.

Argument 2: Projecten zijn eigenaar van de indexatie

Het voorgestelde plan bouwt verder op de per project toegekende Nationaal Programma Groningen-budgetten. Het indexatiebedrag voor de gemeente Het Hogeland komt dan ook logischerwijs terecht bij die projecten. Het bedrag is immers gebaseerd op het toegekende budget en daarmee dus ook onderdeel van de projectbegroting.

Argument 3: De Centrumplannen worden niet geïndexeerd

In tegenstelling tot alle andere op 1-1-2024 lopende gemeentelijke Nationaal Programma Groningen-projecten krijgen de centrumplannen geen indexatie. De centrumplannen zijn uitzonderlijke projecten binnen het Nationaal Programma Groningen. De gemeente Het Hogeland is zelf volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van die projecten. Bij de overige in het overzicht genoemde projecten zijn meerdere externe initiatiefnemers betrokken, van professionele organisaties tot vrijwillige stichtingsbesturen. Daarnaast zijn en komen er vanuit andere fondsen gelden beschikbaar waar de Centrumplannen aanspraak op maken.

Argument 4: Aanvraag- en goedkeuringsproces programmabureau Nationaal Programma Groningen

De indexeringsmiddelen worden toegevoegd aan ons gemeentelijk trekkingsrecht (eerste en tweede tranche). Indien er sprake is van een budgetoverschrijding – door bijvoorbeeld inflatie, gestegen bouwkosten of personeelskostenstijging – is een (financieel) wijzigingsvoorstel afdoende. Wanneer er sprake is van een verlenging van het project of een tweede, derde etc. fase van een project, dan dient er een nieuwe aanvraag ingediend te worden. In beide gevallen dient de gemeenteraad akkoord te gaan.

5.2 Risico's

Risico 1: Indexatie onvoldoende om tekorten te dichten

De indexatiemiddelen zijn onvoldoende om tekorten en prijsstijgingen bij projecten waarbij daadwerkelijk fysiek gebouwd wordt te dekken. Om die reden ligt parallel aan dit voorstel een apart voorstel op tafel voor extra middelen uit het restant gemeentelijk trekkingsrecht ten behoeve van de (ruimtelijke) projecten Nieuw Roakeldais, Kunstcentrum De Ploeg en Tocamaheerd.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Het indexatiebedrag van € 761.134,- voor de gemeente Het Hogeland wordt toegevoegd aan het gemeentelijk trekkingsrecht van de eerste en tweede tranche. Daarmee staat het los van het recentelijk vastgestelde Lokaal Programmaplan 2023-2030 en de derde tranche die daarmee gemoeid gaat.

De indexatieverdeling van in totaal € 761.134 wordt volledig gedekt uit het totale indexatiebedrag van € 761.134,-. Er zijn geen overige (gemeentelijke) middelen mee gemoeid.

7. Inbreng belanghebbenden

De initiatiefnemers van de projecten houden de gemeente door middel van de periodieke en kwartaalrapportages, (bestuurlijk) overleggen en intensief contact met de gemeentelijke projectleiders op de hoogte. Op basis van die uitwisseling hebben zij bijgedragen aan de roep tot indexatie en additionele middelen. De initiatiefnemers zijn zelf aan zet om toekenning van de indexatiebedragen op de juiste manier te verantwoorden.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Na besluitvorming in de gemeenteraad worden de financiële wijzigingsvoorstellen ingediend en gecommuniceerd met de initiatiefnemers. Het programmabureau Nationaal Programma Groningen keurt de voorstellen dan afzonderlijk goed of af. Na goedkeuring en definitieve bevestiging van het programmabureau vindt uitbetaling aan de initiatiefnemers per project plaats.

8.2 Tijdsplan

Niet van toepassing.

8.3 Communicatie

De gemeentelijke projectleiders van ieder project stellen de initiatiefnemers van het project op de hoogte van de verdeling van het indexatiebedrag.

8.4 Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n):

1. Notitie indexatie middelen Nationaal Programma Groningen;
2. Financieel overzicht Nationaal Programma Groningen-projecten gemeente Het Hogeland.

Achterliggende documenten:

Niet van toepassing.

Winsum, 27 februari 2024.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding